

Holnap nyílik a XI. táblakép-festészeti biennálé

Fődíjas Oroján Csend-labirintusa

A nyári tárlat Szeged legnagyobb múltú képzőművészeti rendezvénye. Holnaptól két hónapig száznegy táblaképpben gyönyörködhetnek a látogatók.

Feledy Balázs művészettörténész, a budapesti Csók Galéria művészeti igazgatója nyitja meg holnap délután 5-kor a XI. táblakép-festészeti biennálét. A Dugonics téri Olasz Kulturális Központban a Bartók Béla emlékévé témájában született alkotásokat neves művészekből álló zsűri válogatta. Az idei tárlat szellősebb lesz a korábbiaknál, 89 művész 104 alkotása szerepel. A szegedi alkotók közül például Darázs József, Novák András, Hemmert János és Pataki Ferenc jelentkezett izgalmas alkotásokkal.

A megnyitón adják át az Oktatási és Kulturális Minisztérium fődíját a gyulai Oroján Istvánnak Csend-labirintus és Harmadnapon című munkájáért. Szeged város díjazottja: Nagy Gábor Kis

fükatedrális I–II–III. című alkotásáért. A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének díját Veress Sándor veszi át Párizsi tűzfal Bartók-plakáttal című képeért. A Csongrád Megyei Közgazdászok díját Ásztai Csabának Bartók-fonográfia című művéért ítélte oda a zsűri. A Dél-magyarországi MÉH Rt. díját a Fáradt angyalért Kalmárné Horóczy Margit kapja. A Szegedi Fonalfeldolgozó Zrt. díjával Székelyi Edith, a Duna-Tisza Regionális Fejlesztési Rt. díjával Serényi H. Zsigmond, a Délmagyar Rt. díjával pedig Kopócsy Judit táblaképpét jutalmazták. Egy új, Vinkler Lászlóval elnevezett alkotói díjat is átadnak, amely az önkormányzat és a Művészetért és Oktatásért Alapítvány hozott létre.

A kiállítás két hónapon át hét-fő kivételével naponta 10-től este 6-ig látogatható, a szabadtéri játékok előadásnapjain déltől este 8-ig fogadja az érdeklődőket.

D. T.

Hancúrjátékok a várkertben



Gólyalásos hancúrjátékkal nyitották meg tegnap délelőtt a Szegedi Várjátékokat. A színes hajú, hatalmas orrú boszorkányok együtt játszottak a gyerekekkel. Egész hét végén délelőtt tíz órától színes programokkal várják a családokat a várkertbe, ahol a kisebbek mesedarabokat láthatnak, a nagyobbak szabadtéri kézműves foglalkozásokon vehetnek részt, a szülők, nagyszülők pedig az esti előadásokon és koncerteken szórakozhatnak

Fotó: Schmidt Andrea

Thor Heyerdahl figyelt fel a szegedi kutatóra

Piramisok homokból, vízből, kagylóőrleményből

Speciális fúrótechnikát fejlesztett ki a szegedi múzeum antropológusa, Varga András. Segítségével felfedezte: a bolíviai inka piramisok homokból és sós vízből épültek. Kiállítását a Móra-múzeumban.

Másfél négyzetkilométeren húszhat nagy inka piramis áll a bolíviai Cochabamba-völgyben. A régen kiapadt folyó mentén a latin-amerikai indiánok második legnagyobb raktár-bázisukat hozták létre több mint félmillió évvel ezelőtt. Közös raktárba hordták az élelmet, és mindenkinek a szükségletei szerint osztották vissza. Az inkák piramisait és szokásait kutatta a szegedi Móra-múzeum antropológusa fővárosi kollégájával három éven keresztül. Varga András az első meghívását – tíz évvel ezelőtt – a világon egyedülálló módszerének köszönhetette, amellyel olcsón kutatót talajrétegeket.

Tudomást szerzett róla a világhírű norvég utazó, Thor Heyerdahl – emlékezik a szegedi kutató. Heyerdahl segítségével hívta az inka piramisokhoz, mert

nem tudta átvágni a falait. Varga András speciális fúrógépet fejlesztett, és sikerült a legérdekesebb, úgynevezett

hosszú piramis mélyére hatolnia. – Itthon addig csak bronzkori ásatásokon alkalmaztam a módszert, ott pedig negy-

ven méter magas piramist kellett megfúrni. Nehézséget jelentett, hogy ezek az inka építmények nem tiszta agyagból készültek, hanem kőveket is szórtak bele, hogy kesztyűvel stabilabban álljanak. Hogy keresztmetszetet adhassunk a piramis szerkezetéről, a lapos tetején kezdünk dolgozni, onnan haladtunk lefelé a föld felszínéig. Lejjebb nem, hiszen a piramisoknak szinte nincsen alapjuk.

Amikor a hazahozott kőzetmintát laboratóriumban kielemezték, érdekes felfedezést tettek. Varga András sejtése beigazolódott: az inka piramisok nem agyagból, hanem homokból épültek. Az építők vízzel, olykor némi kagylóőrlemény hozzáadásával keverték vályoghoz hasonló anyagot. Formába öntve kiszáradtak, de – eltérően a magyar vályogtól – a tetejét domborúra formázták, hogy kiszáradva teljesen egymásba simuljanak a homokkockák. Különböző méretű, nagyjából a mi tégláinkhoz hasonló építőelemeket alkalmaztak. A hazai mikroszkópos vizsgálat derített fényt arra, hogy a helyi víz magas sótartalma

miatt különösen szilárd sókristály-lá ragadnak össze a téglában a homokszemek. A völgyben nagyon ritkán esik, ezért máig fennmaradtak a „sópiramisok”.

Az időjárásnál nagyobb veszélyt jelentettek a kincskeresők. Leírásokból kiderült, négyszáz éve a spanyol hódítók már rájöttek a piramisok nyitására. Ahelyett, hogy nekiestek volna ásni az inka kincsek után, mint más sátrablók, egyszerűen oldották meg a falbontást. Elterelték egy közeli folyót, és néhány piramist vízzel szétáztattak.

DOMBAI TÜNDE

KINGS MÁR NINCS

Talált-e inka kincseket a szegedi kutató? A piramisok belseje holdbéli tájhoz hasonlít, agyonfurkálták a kincsvadászok járatokkal, és kiaknálták az összes aranyat. Szerencse, ha mégis talál valaki valamilyen kerámiatárgyat, amit hivatalosan nem lehet kihozni az országból. Varga András büszke rá, hogy inka utak darabjait fedezte fel, talált kerámiatárgyakat és egy ritkaságot, egy bronzbaltát.



Varga András megmutatja a szegedi múzeumban a Dél-Amerikában őshonos állatfajokat; az inka piramisok mellett az élőlények is érdeklik

Fotó: Schmidt Andrea

A jó hangulatú próbák Alföldi kérésére a közönség kizárásával zajlottak

A Csárdáskirálynő visszatér

Egy évig sehol nem játszották Alföldi Róbert tavaly Szegeden bemutatott superprodukcióját, a Csárdáskirálynőt. A szabadtéri játékok legköltségesebb darabja ma visszatér a Dóm tere. Három telt házas előadás lesz, ugyanazokkal a szereplőkkel és ugyanúgy, mint tavaly.

Ma este visszatér a dómszínházra a tavalyi szabadtéri játékok egyik legsikeresebb produkciója, a Csárdáskirálynő.

A főszereplő helye

A parádés szereposztású operettet keddtől próbálják a téren, a nyilvánosság teljes kizárásával. A rendező kérésére még a próbakártyával rendelkezők sem mehettek be. – Kevés időnk volt, feszített munkatempóban dolgozunk, és nem örültem volna neki, ha a nézők azt látják, ami nem megy még – magyarázta döntését Alföldi Róbert.

Szerda este mindezek ellenére közel százan ácsorogtak a nézőtér bejárata előtt felállított kordonok előtt. Dühöngtek az új szabály miatt, de a legtöbben még így, messziről és oldalról is végignézték a próbát, melyből egyébként a főszereplő Rálik Szilvia hiányzása miatt több jelenet is kimaradt.

– Nem ugranál be helyette? – kérdezte Alföldi a sűgőt, Sütő Anikót. – De nem ordítasz velem, ha rossz helyen állok? – szabott feltételt mosolyogva a nő. Mivel a rendező azt ígerte: megpróbálja, beállt. Éneklésre nem akarták rávenni.

Panka pórázon, mókamester a színpadon

Szigorú fegyelmezésből egyedül Alföldi kutyájának jutott néha. Panka, az egyéves, fekete, meghatározhatatlan fajtájú kölyök vidáman rohant a téren. Mivel elűnt néha a gazdája szeme elől, pórázvégre került, és az első sorból nézte végig az előadást.

A próba kifejezetten jó hangulatban zajlott. A fő mókamester Bodrogi Gyula volt, aki időről időre pluszszavakat és -mozdulatokat csempészett szerepébe, megneveztette a teljes szereplőgárdát. Sokszor azonban még erre sem volt szükség, hiszen a poénok és a karakterek telitaláltak, még századik alkalommal is mosolyt csalnak a produkcióban részt vevők arcára. A próbának voltak olyan pillanatai, amikor mindenki teljesen belefeledkezett a darabba. Alföldi a nézőtérre táncolt, a dramaturg Vörös Róbert pedig tapsolt.



A középpontban: Hernádi Judit – a szereposztás ugyanaz, mint tavaly

Fotó: Schmidt Andrea

– Ez már olyan főpróbafele – magyarázta lelkesedését Vörös, akinek ezen a napon már nem sok dolga akadt, hiszen nagyjából összeállt a színpadi látvány. – Főpróba, mi? Főszereplő nélkül... – nézett rá felhúzott szemöldökkel a rendező.

Nyertes csapaton ne változtass!

Alföldi egyébként semmit nem változtatott a darabon. Olyannyira, hogy a próba-köz-

ben asszisztense DVD-ről nézte a tavalyi előadás felvételét, hogy minden pontosan olyan legyen, mint a 2005-ös bemutatón. – Miért lenne más? – kérdezte. – Hiszen azért játszikuk idén is, mert nagy siker volt. Az ember nem változtat azon, ami működik. Inkább az a kérdés, el lehet-e érni ugyanazt a színvonalat, hiszen eltelt egy év.

A Csárdáskirálynő tehát úgy tér vissza a szegedi szabadtéri színpadra, hogy a tavalyi utolsó

előadás óta a színészek sehol nem játszották. – Azt gondolom, jót tett – ha nem is a szünet, de az a mindenképp, hogy már előadtuk ugyanígy tavaly – mondta az operett egyik főszereplője, Stohl András. – Magamon és a többiekkel is azt érzem, sokkal bátrabbak, felszabadultabbak vagyunk így, hogy tudjuk: melyik poénokat szeretjük igazán a közönség. Azt hiszem, jobb előadás lesz a mostani.

TIMÁR KRISZTA